Володимирові Маяковському

Я
маю борг
бродвейській лампіона,
маю борг вам,
багдадські небеса,
борг Червоній Армії,
вишням Японії,
і всьому,
про що не встиг написать.

Прикро, що встиг оспівати так мало,-
Є в нас з тобою один спільний борг,
Що мене мучить невпинно й тривало:
Неба багдадського синій узор.

Пісня з народження з нами мандрує,
Пісня шорстка, наче буйвола шерсть.
Хто тихий клич її в серці відчує?
Хто вчує крок поетичних пришесть?

Те, що в дитинстві зріднилось з душею,
Рідним здається і в старості дні.
Телепні темні гадають одні,
Буцім освітлять їм лампи Бродвею...

Слово — воно поціляє в віки,
Слово — сягає воно верховини.
Що слід сказать — ти сказати повинен,
І відімкнуться на дверях замки.

Зможе життя тоді смерть зупинити,
Вірш тебе потом гарячим пройме,-
Вишень Японії росяні квіти
І безбережні лани Саїрме
Рівно осяються світлим промінням,
Холодом, збудженням і тріпотінням.

Прикро, що встиг оспівати так мало,-
Є в нас з тобою один спільний борг,
Що мене мучить невпинно й тривало:
Неба багдадського синій узор.

Інший тобі хай щось інше промовить,
Я ж прокажу колискову твою...
Зараз є квітень. Він вабить, він ловить
Душі людей в яблуневім гаю.

Мов молоко материнське, мов губи
Ніжних дітей,— персик запахом дме.
Спробуй, врятуйсь од квітучої згуби!
Вслухайсь, як олень сурмить в Саїрме!

Досі вважаю я сном неймовірним
Смерть твою марну. Страшна маячня!..
Ні, піднесешся ти дубом нагірним
В лісі багдадськім квітневого дня;

Чи, огорнувшись тяжким сповивалом,
Демоном з крилами, вбраними в сніг,
Знов ти повернешся наглим обвалом
До передгір найрідніших своїх;

Чи підбере тебе, хлопця з книжками,
Десь на шляху диліжанс нешвидкий,

І, примостившись на парті за нами,
Виставиш ти свої голі литки.

П'ятисотлітня гілляста чинара,-
Шибениця Соломона-царя1,-
Тягне поплутане віття до хмари,
Листя роняє на пил пустиря.

Ми біля неї біжим до Ріоні,
Юні завзятці, пливем в бистрині.
Поміж гілок на чинаровій кроні
Скачуть і свищуть пташки голосні...

Раптом зникає цей образ,— і свище,
Свище над ними козацький нагай.
Пісня марсельців підноситься вище,
Кличе й гримить... Аліханов2, стривай!

Мітинг за мітингом. Страйки. Плакати.
Смерть і прокляття вам, хижі кати!..
Є що згадати нам, є що писати —
Час уже віршам врожайно рости.

Поясом райдуг барвистих над краєм
Небо багдадське наш вірш сповива.
Ще ми по шию в боргах пробуваєм,
Як там не сяяли б наші слова!

Хоч заборжились ми небу Багдаді,
В нього нема перед нами боргів,-
Юні горяни ладнатися раді
В лавах червоноармійських полків.

Там і стоятимуть воїни сміло
Лава до лави, нога до ноги.
Хай хтось наважиться сунути рило —
Кров'ю сади забруднять вороги.

Ні, ти нічого не винен країні,-
Борг свій сумлінно ти виплатив їй.
Небо багдадське втішається нині,
Струни міцні давши лірі твоїй.

Інший тобі хай щось інше промовить,
Я ж прокажу колискову твою...
Зараз є квітень. Він вабить, він ловить
Душі людей в яблуневім гаю.

Мов молоко материнське, мов губи
Ніжних дітей, — персик запахом дме.
Спробуй, зрятуйсь од квітучої згуби!
Вслухайсь, як олень сурмить в Саїрме!

1935

---

1 На подвір'ї Кутаїської школи, де вчився Маяковський, і досі стоїть чинара, на якій колись імеретинський цар Соломон вішав своїх ворогів.
2 Під командою генерала Аліханова царські війська розганяли демонстрантів 1905 року в Кутаїсі.

Перекладач: Микола Бажан